

GAZTEEN ARGAZKIAK 18 (2015eko urria) Prensa oharra

SARRERA

“Gazteen Argazkiak” bildumaren hamazortzigarren aleak 2014ko Euskal Soziometroetan, 54, 55 eta 56.ean jasotako datuak osatzen ditu.

Bildumaren helburua da gazteek hainbat gai sozialei buruz dituzten iritzi eta jarrerak aztertzea eta 30 urte edo gehiagokoenekin alderatzea.

EGOERAREN BALORAZIOA

Gazteak baikorragoak dira helduak baino egungo egoerarekiko eta, batez ere, etorkizunarekiko

Zeretik hamarrerako eskalan batezbeste 6,7 punturekin baloratzen dute gazteek euren egungo egoera pertsonala, eta urtebetera 7,2koa izango dela uste dute. 30 urtetik gorakoek egiten duten balorazioa, berriz, apur bat txarragoa da, 6,1 punturekin baloratzen dute egungo egoera, eta urtebetera 6,2koa izango dela uste dute. Norberaren arazo nagusienez galdetuta, gazteek, helduek bezala, gehien aipatu dituzten arazoak lan merkatuarekin eta ekonomiarekin lotutakoak izan dira, %67 eta %21 hurrenez hurren. Gainerakoan, gazteenek dezente gehiago aipatu dituzte hezkuntzarekin lotutako arazoak edo etxebizitzarekin lotutakoak, eta gutxiago osasunarekin eta familiarekin lotutakoak.

BIZI KALITATEA

Zoriontsuak izateko garrantzitsuena osasuna eta familia, gazteentzat ere

Zoriontsuak dira gazteak, 7,4 zeretik hamarrerako eskalan. Pozik daude daramaten bizitzarekin, %28 oso pozik eta %61 nahiko pozik. Gazteentzat zoriontsuak izateko garrantzitsuenak diren bi gauzen artean, dudarik gabe, osasuna (%66) eta familia (%52) nabarmentzen dira. Azken 17 urteetako bilakaerari erreparatuta, berriz, nabarmena da osasunak (%59tik %66ra) eta, batez ere, familiak (%28tik %52ra) hartu duten garrantzia gazteen bi lehentasunen artean; maitasunaren (%41etik %28ra), lagunen (%27tik %18ra) eta diruaren (%21etik %13ra) kaltetan.

BALIO SOZIALAK

Besteekiko konfiantza maila ertaina dute gazteek. Erakundeetatik konfiantza handiena sortzen dutenak dira GKEak, Eusko Jaurlaritza eta udalak

Besteekiko konfiantza maila ertaina dute gazteek, 5,8 zeretik hamarrerako eskalan. Eta are txikiagoa da besteen elkartasunari buruzko hautematea, zeretik hamarrera 4,3. Bata zein bestea apur bat txikiagoak dira gazteen artean helduen artean baino (5,9 eta 4,6, hurrenez hurren).

Instituzioekiko konfiantzari dagokionez, gazteen artean konfiantza handiena sortzen dutenak dira Gobernu Kanpoko Erakundeak (gehienbat konfiantza daukate %65ek), Eusko Jaurlaritza (%64) eta norbere herriko udalak (%63). Konfiantza txikiena sortarazten dutenak, berriz, alderdi politikoak (%12), Diputatuen Kongresua (%13), Gobernu Zentrala (%17) eta Eliza (%18) dira.

Adostasun handiena homosexualen eskubideen onarpenarekin; txikiena, porroak erretzea legeztatzearekin

Hamar gaztetatik zortzi baino gehiago ados dira *homosexualen arteko ezkontzak Europa osoan onartu beharko lirateke* eta *bikote homosexualak haurrak adoptatzea Europa osoan onartu beharko litzateke* ideiekin (%86 eta %82 gutziz edo gehienbat ados, hurrenez hurren). Aldiz, erdia inguru dira *erlijioak gure gizartean toki garrantzitsuak daukala* diotenak eta *porroak erretzea Europa osoan legeztatu beharko litzatekeela* uste dutenak (%55 eta %50, hurrenez hurren).

2007ko datuekin alderatuta, nabarmentzekoa, gazteek ondoko esaldiekin egun adostasun dezente txikiagoa dutela: *denbora libreari, aisialdiari, lanari baino garrantzi handiagoa eman beharko litzaioke* (2007an %75 ziren ados, 2014an %64) eta *porroak erretzea Europa osoan legeztatu beharko litzatekeela* (2007an %62, 2014an %50).

POLITIKAREKIKO INTERESA

Politikarekiko interes txikia dute gazteek. Euskal herritar sentimendu handiagoa dute nagusiek baino

Politikarekiko interes txikia agertu dute gazteek (%29k interes handia edo nahikoa dutela adierazi dute).

Gehiago dira ere gazteen artean euskal herritarrak bakarrik sentitzen direnak (%32, helduen %26ren parean), eta espainiartasun sentimendu txikiagoa dute (0tik 10erako eskalan 3,0, helduen 4,2ren parean). Alderdi politiko guztiak 5 puntu baino gutxiago jasotzen dute 0tik 10erako eskalan; baina euskal herritar sentimendua dela eta EHBildu (4,5), EAJ/PNV (4,2) eta Podemos (4,4) alderdiek begikotasun handiagoa lortzen dute.

BAKEA ETA BIZIKIDETZA

Gazteen iritziz traba nagusiak Espainiako Gobernuaren jarrera, eta alderdi politikoak ados ez jartzea; aurrera egiteko gakoak ETAk armak entregatzea eta erakundea desegitea, eta presoak gerturatzea

Gazteek bake prozesuarekiko erakutsitako interesa (%42k interes handia edo nahikoa), 30 urtetik gorakoek erakutsitakoa baino txikiagoa da (%57).

Bake prozesuak aurrera egin dezan lagungarriena gazteen ustez *ETAk armak entregatzea eta erakundea desegitea* bada ere (%39), portzentaje hori helduena baino dezente txikiagoa da (%55). Gazteen artean, berriz, antzekoa da gakoa *presoak Euskal Herriko kartzeletara gerturatzean* dagoela uste dutenen portzentajea (%37)

Gazteen ustetan, ETArek atentatu biktimak nahikoa errekonozimendu izaten ari dira (%56), ez horrenbeste polizia-gehiegikerien eta talde parapolizialen biktimek (%63 uste dute hauek ez direla nahikoa errekonozimendu jasotzen ari).

Gazteen ustetan bake prozesurako traba nagusiak dira *Espainiako Gobernuak aurrerapausorik ez ematea presoen egoera hobetzeko* (%48) eta *alderdi politikoak gai ez izatea adostasun nahikora iristeko gai horretan* (%44).

Espetxe politikari buruz, gazteen ia erdia dira Espainiako gobernu gaizki ari dela uste dutenak (%44), batez ere, sakabanaketa mantentzen ari delako. Nabarmendu behar da %22k esan dutela gai honi buruz ez dutela ezer entzun. Hamar gaztetatik zazpik uste dute ETako presoak gerturatu egin beharko lirakeela (%72).

Gazteen erdia baino gehiago optimistak dira urte gutxitan sortutako errezeloak eta irekitako zauriak gaindituko direnaren gainean (%52) eta itxaropena dute datozen urteetan bakea egonkortzeko (%77).

ESTATUS POLITIKO BERRIA

Orain baino Autogobernu handiagoaren aldeko apustua egiten dute gazteek Estatu ereduari dagokionez: independentziaren aukera onartuko lukeen estatu bat edo estatu federala

Egun baino Autogobernu handiagoaren hautua egiten dute gazteek *nazionalitateak independente izateko aukera onartuko duen Estatu baten bidez* (%31) edo *Estatu federal baten bidez, autonomia erkidegoek gaur eguneko baino autonomia gehiago izango dutena* (%25).

Beste herenek *gaur egungoa bezalako autonomia erkidegoa* (%32) nahiago dute. Gainera %33k uste dute Euskadin independentziaren aukera planteatu egin beharko litzatekeela (duela lau urte baino 10 puntu handiagoa da portzentaje hori).

Orokorrean, hamar gaztetatik seik (%61) uste dute autogobernu handiagoa ona litzatekeela Euskadirentzat: ekonomiarentzat (%61), zerbitzu publikoen funtzionamenduentzat (%64), bizikidetzarentzat (%56) eta euskal identitatearentzat (%62).

Kontsultatuak izan nahi dute gazteek, bai estatu ereduari buruz, Espainiako herritar guztiei kontsulta eginez (%78), eta baita Euskadin, Euskadi eta Espainiaren arteko harremanari buruz (%57 edozein kasutan eta %22 Espainiako Gobernuak onartuko balu). Edozein kasutan erabakia autonomia Erkidego bakoitzak hartu beharko lukeela uste dute gazteek (%72).

Independentziak, batez ere, itxaropena (%30) eta ilusioa (%28) eragiten die gazteei, eta 30 urtetik gorakoei baino zalantza (%27 eta %31, hurrenez hurren) eta beldur (%10 eta %18) gutxiago.

Gehiago dira ere independentziarekin ados agertu diren gazteak (%38) 30 urtetik gorakoak baino (%27). Gazteen %21 aurka leudeke eta %33 egoeraren arabera alde edo kontra egongo lirateke.

Gazteen erdiak baino gehiagok independentziaren aldeko botoa emango lukete (%52), eta soilik %21ek kontrakoa.

OSASUNGINTZA

Osasungintzari buruzko balorazio positiboa egiten dute gazteek, batez ere, langileen profesionaltasunari, ekipamenduei eta tratuari dagokionez; balorazio txarrena, itxaron zerrendei buruzkoa.

Orokorrean gazteek balorazio positiboa egiten dute Euskadiko osasungintzari buruz (%87k uste dute oso ondo edo ondo funtzionatzen duela), eta estatuko osasungintza zerbitzua baino hobea dela uste dute (%62).

Osasungintzako hainbat aspekturi buruz galdetuta, zerotik hamarrerako eskalan zazpitik gorako puntuazioa eman diete langileen profesionaltasunari (7,4), instalazio eta ekipamenduei (7,3) eta gizatasunari tratuan (7,1). Bostetik beherako puntuazioa eman diete espezialistekin kontsulta izateko eta ebakuntzetarako itxaron zerrendei (4,4).

Gazteen gehiengoak uste du Eusko Jaurlaritzak behar diren baliabideak erabiltzen dituela osasungintzarako (%56), eta soilik %36k uste dute behar baino gutxiago erabiltzen dituela.

Egoera irregularrean dauden immigranteen mediku-arretari buruz, gazte gehienek uste dute pertsona guztiak berdin tratatu beharko liratekeela, beren lege-egoera eta erroldatuta daramaten denbora edozein dela ere (%66), portzentaje hori 30 urtetik gorakoena baino dezente handiagoa da (%59).

Ikerketa honen **fitxa teknikoa** zabaldu den txostenean kontsulta daiteke. Datuak 2014ko hiru Euskal Soziometroetan jasotakoak dira (54, 55 eta 56.). Guztira 7.336 elkarrizketa egin ziren, horietatik 15-29 urteko gazteei 1.615 dagozkie eta 30 urte edo gehiagoko pertsoneri 5.721. Elkarrizketak aurrez-aurre egin dira. Lagin errorea, 1.615 gazteen datuena, eta lagina hertsiki ausazkoa izatearen kasu teorikoan esleigarria $\pm 2,2$ ekoa da, %95,5eko konfiantza mailarekin eta $p=q=0,5$. Informazio bilketa 2014ko hiru unetan egin zen: lehenengoa 2014ko lehenengo Euskal Soziometroarena, otsailaren 4a eta 12a bitartean; bigarrenarena, maiatzaren 5a eta 12a bitartean, eta hirugarrenarena urriaren 6a eta 13a bitartean egin zen.

OHARRA: Txosten osoa Prospekzio Soziologikoen Kabinetearen webgunean eskuragarri dago:

http://www.euskadi.eus/ikerketa_soziologikoak

Vitoria-Gasteiz, 2015eko urriaren 23an